

Warszawa, 19 sierpnia 2016 roku

Do Trybunału Konstytucyjnego
Al. Szucha 12 A
00-918 Warszawa

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KAN C E L A R I A	
wpl. dnia	19. 08. 2016
Kadencji.....	L. zał.

Wnioskodawca:

Grupa posłów na Sejm VIII Kadencji..... L. zał.

Przedstawiciele grupy posłów:

1. Paulina Hennig-Kloska
2. Kamila Gasiuk-Pihowicz
3. Eugeniusz Kłopotek

pełnomocnicy grupy posłów:

1. radca prawny Michał Wawrykiewicz
 2. adwokat Michał Michajłow
- (adresy we wniosku)

Uczestnicy:

1. Sejm RP
2. Prokurator Generalny
3. Rada Ministrów

Sygn. akt: Twn 3/16

**Pismo procesowe – odpowiedź na zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 11 sierpnia 2016 roku**

Odpowiadając na zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 sierpnia 2016 roku, doręczone dniu 12 sierpnia 2016 roku, w imieniu wnioskodawcy pragnę uprzejmie ustosunkować się do poszczególnych punktów ww. zarządzenia.

Ad 1)

Wnioskodawca w załączeniu przedkłada 5 egzemplarzy wniosku z dnia 22 lipca 2016 roku.

Ad 2)

Odnosnie umocowania dwóch pełnomocników wskazanych we wniosku, wnioskodawca pragnie podkreślić, że stosownie do art. 57 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o Trybunale Konstytucyjnym, obowiązującej w dacie składania wniosku będącego przedmiotem niniejszego postępowania, grupa posłów w przypadku gdy jest wnioskodawcą – jak w niniejszej sprawie, oprócz przedstawicieli mogła ustanowić nie więcej niż 2 pełnomocników niebędących posłami. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 22 lipca 2016 roku o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Z 2016 r., poz. 1157), stosownie do art. 30 ust. 4 tej ustawy („**ustawa o TK**”), obecnie

wnioskodawcy - obok przedstawicieli, mogą ustanowić pełnomocników spośród osób niebędących posłami lub senatorami, w liczbie najwyżej trzech.

Obydwoj pełnomocnicy (ich imiona i nazwiska oraz adresy do korespondencji) **zostali wskazani w treści wniosku z dnia 22 lipca 2016 roku** w przedmiotowej sprawie, na stronie 1 (pierwszej) wniosku, to jest w ocenie wnioskodawcy zostali ustanowieni w myśl art. 57 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o Trybunale Konstytucyjnym, poprzez wyraźne wskazanie w treści wniosku i podpisanie tegoż wniosku przez grupę posłów – w formie załączonej do wniosku listy podpisów posłów popierających wniosek. Posłowie podpisując się na przedmiotowej liście złożyli tym samym oświadczenie o poparciu w całości złożonego w dniu 22 lipca 2016 roku wniosku, w tym o ustanowienia wskazanych w treści wniosku pełnomocników. Podpisanie wniosku (przez wszystkich posłów składających wniosek) ze wskazaniem ustanowionych pełnomocników - **stanowi w tym wypadku źródło ich umocowania** do działania w imieniu grupy posłów. W ocenie wnioskodawcy, nie można domniemywać, że posłowie, którzy złożyli swój podpis pod wnioskiem traktowali jego treść wybiórczo, z pominięciem zawartego we wniosku wskazania ustanowionych pełnomocników, wymienionych na 1. (pierwszej) stronie wniosku z imienia i nazwiska, z podaniem ich tytułów zawodowych oraz adresów kancelarii.

Przedstawiciel grupy posłów składających wniosek z dnia 22 lipca 2016 roku w niniejszej sprawie, podpisujący niniejsze pismo procesowe, dla uniknięcia wątpliwości potwierdza i oświadcza niniejszym, że pełnomocnicy wskazani na 1. (pierwszej) stronie przedmiotowego wniosku z dnia 22 lipca 2016 roku, **zostali ustanowieni pełnomocnikami (każdy samodzielnie) w niniejszym postępowaniu przez grupę posłów** - w myśl art. 57 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o Trybunale Konstytucyjnym.

Dołączone do wniosku dokumenty pełnomocnictw (2 dokumenty), jak się wydaje należy traktować jako potwierdzenie formalne tegoż umocowania oraz dodatkowo załączone do nich potwierdzenia przelewu – jako dowód wniesienia opłaty skarbowej od ustanowienia każdego z pełnomocników. Jednocześnie, z uwagi na to, że zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o Trybunale Konstytucyjnym uczestnik postępowania działa przed Trybunałem osobiście lub przez umocowanego przedstawiciela lub pełnomocnika, w ocenie wnioskodawcy przedstawiciel grupy posłów mógł takie oświadczenia (pełnomocnictwa) złożyć. Przedstawiciel grupy posłów jest właśnie tym, który składa oświadczenia w toku całego postępowania w imieniu grupy posłów (trudno sobie nawet z praktycznego punktu widzenia wyobrazić, aby oświadczenia w toku postępowania były składane za każdym razem przez wszystkich podpisujących wniosek posłów, choćby w sytuacji zmiany pełnomocnika). Jednak w niniejszej sytuacji, nawet gdyby tych dokumentów (pełnomocnictw) nie dołączono do wniosku, to w ocenie wnioskodawcy wystarczającym dowodem na ustanowienie pełnomocników jest treść wniosku podpisanego przez grupę posłów, zawierającego wyraźne wskazanie tych pełnomocników, co nie pozostawia wątpliwości, że zostali oni prawidłowo ustanowieni. Za takim stanowiskiem przemawia także praktyka Trybunału Konstytucyjnego, gdzie wskazanie w treści wniosku do Trybunału nazwiska (nazwisk) pełnomocnika (pełnomocników), uznawane jest za prawidłowe ich umocowanie do występowania w postępowaniu.

Pragnąc jednak rozwiązać wszelkie wątpliwości Wysokiego Trybunału w przedmiotowej materii, w sytuacji gdyby Wysoki Trybunał nie podzielał powyższych wywodów na temat umocowania pełnomocników, przedstawiciel grupy posłów, podpisany pod niniejszym pismem procesowym – stosownie do art. 30 ust. 4 w zw. z art. 30 ust. 2 (wnioskodawcy działają przez wyznaczonego przez siebie posła jako przedstawiciela) oraz art. 83 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy o TK oświadcza, że ustanawia radcę prawnego Michała Wawrykiewicza i adwokata Michała Michajłowa (każdego z nich samodzielnie) pełnomocnikami grupy posłów na Sejm VIII kadencji (która złożyła wniosek z dnia 22 lipca 2016 roku) w niniejszym postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Gdyby Wysoki Trybunał nie podzielił argumentacji zawartej powyżej, wnioskodawca wnosi uprzejmie o wyznaczenie dodatkowego terminu na ewentualne usunięcie braku w zakresie pkt. 2) zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, z uwzględnieniem okresu obecnego urlopowego w Sejmie RP.

Ad 3)

a)

Niezgodność art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 roku o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 585), dalej jako „Ustawa”, z art. 216 ust. 2 oraz art. 218 Konstytucji RP.

Wnioskodawca, mając na względzie treść zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 11 sierpnia 2016 roku uprzejmie wyjaśnia, że szczegółowe uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 2 ust. 2 Ustawy z art. 216 ust. 2 oraz art. 218 Konstytucji RP znajduje się w treści wniosku z 22 lipca 2016 roku, na stronach 7 – 11. Wnioskodawca w pełni podtrzymuje tę argumentację.

b)

Niezgodność art. 172 § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380), dalej jako „Kodeks cywilny” lub „KC” - z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Uzupełniając argumentację prawną przemawiającą za uznaniem niezgodności art. 172 § 3 KC z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP (w zw. z art. 2 Konstytucji RP), wnioskodawca pragnie zwrócić uwagę na rozważania Trybunału Konstytucyjnego poświęcone instytucji zasiedzenia, zawarte w wyroku TK z dnia 14 grudnia 2005 roku, sygn. SK 61/03, w którym Trybunał Konstytucyjny wskazał: „Wspomniany przepis reguluje materialno-prawne przesłanki zasiedzenia w dobrej (art. 172 § 1 KC) i złej (art. 172 § 2 KC) wierze. Zgodnie z jednolitymi poglądami doktryny prawa cywilnego (zarówno polskiego, jak i w ujęciu porównawczym) istota zasiedzenia sprowadza się do nabycia prawa (własności) przez samoistnego posiadacza rzeczy na skutek faktycznego wykonywania tego prawa w sposób nieprzerwany przez określony w ustawie okres (zob.: J. Ignatowicz, Prawo rzeczowe, Warszawa 1994, s. 107; E. Janeczko, Zasiedzenie, Zielona Góra 2002, s. 11).

Zasiedzenie stanowi pierwotny sposób nabycia praw rzeczowych. Następuje ono automatycznie przez sam fakt zaistnienia określonych ustawowo przesłanek materialno-prawnych; nie wymaga też podejmowania przez korzystającego z zasiedzenia posiadacza samoistnego jakichkolwiek dodatkowych czynności prawnych ani współdziałania dotychczasowego podmiotu prawa, które jest przedmiotem zasiedzenia. W wyniku zasiedzenia dochodzi do utraty prawa przez dotychczas uprawnionego i jego przejścia na beneficjenta instytucji zasiedzenia (bez świadczeń wzajemnych z jego strony).

W płaszczyźnie gospodarczej instytucja zasiedzenia ma służyć - przede wszystkim - usuwaniu niezgodności pomiędzy długotrwałym stanem faktycznym nieuprawnionego i samoistnego posiadania a stanem prawnym; w tym aspekcie służy porządkowaniu sytuacji prawnej (zob. J. Ignatowicz, op. cit., s. 107-108). Paralelnie stymulować winno właścicieli (i inne podmioty praw rzeczowych) do wykonywania ich uprawnień wobec rzeczy, a zarazem - przeciwdziałać (zapobiegać) długotrwałym poniechaniem realizacji uprawnień właścicielskich lub pochodnych (E. Janeczko, op.cit., s. 31-32). Zasiedzenie nieruchomości prowadzi do nabycia jej własności na skutek długotrwałego i nieprzerwanego wykonywania uprawnień właścicielskich przez samoistnego posiadacza nieruchomości niebędącego - w sensie prawnym - jej właścicielem”.

Do czasu wprowadzenia art. 172 § 3 KC, jak wskazano powyżej, istota zasiedzenia sprowadzała się do nabycia prawa (własności) przez samoistnego posiadacza rzeczy (nieruchomości, w tym nieruchomości rolnych) na skutek faktycznego wykonywania tego prawa w sposób nieprzerwany przez określony w ustawie okres.

Po wprowadzeniu art. 172 § 3 KC, określoną kategorię nieruchomości, obejmującą nieruchomości rolne, może nabyć w drodze zasiedzenia jedynie podmiot będący rolnikiem indywidualnym, pod warunkiem, że powierzchnia nabywanej nieruchomości rolnej wraz z nieruchomościami rolnymi stanowiącymi jego własność nie przekroczy 300 ha użytków rolnych.

Odnosząc się do interesów będących w toku, ustawodawca przewidział okres jedynie 3 lat liczonych od dnia wejścia w życie Ustawy, w którym regulacja art. 172 § 3 KC nie będzie stosowana (art. 14 Ustawy).

Wprowadzając kryterium czasowe (3 lat od dnia wejścia w życie Ustawy), ustawodawca zróżnicował w sposób sprzeczny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, sytuację prawną osób należących do tej samej kategorii, tj. samoistnych posiadaczy nieruchomości rolnej nie spełniających warunków zastrzeżonych dla rolnika indywidualnego lub będących właścicielem ponad 300 ha użytków rolnych, którzy przed wejściem w życie Ustawy faktycznie wykonywali prawo własności nieruchomości rolnej w sposób nieprzerwany przez znaczny okres, uzależniając możliwość nabycia przez nich własności nieruchomości od tego, w którym momencie upływie okres zasiedzenia.

Jak wynika tymczasem z poglądów prezentowanych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego: „W świetle ustabilizowanego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, z zasady równości, wyrażonej obecnie w art. 32 ust. 1 Konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów

prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). (...) Zasada równości polega na tym, że wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewanzną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Oceniając regulację prawną z punktu widzenia zasady równości należy rozważyć, czy można wskazać wspólną cechę istotną uzasadniającą równe traktowanie podmiotów prawa, biorąc pod uwagę treść i cel danej regulacji prawnej" (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2000 roku, sygn. K 23/99).

Podsumowując powyższe, jeżeli ustawodawca w odniesieniu do nieruchomości rolnych zastrzegł dodatkowe warunki, od których uzależnione jest prawo ich zasiedzenia, winien był w jednakowy sposób potraktować wszystkich posiadaczy samoistnych nieruchomości rolnych, którzy w dniu wejścia w życie Ustawy, faktycznie wykonywali prawo własności takiej nieruchomości w sposób nieprzerwany przez określony czas. W takiej sytuacji nie znajduje żadnego uzasadnienia wprowadzenie 3 letniej cezury czasowej, bowiem z jednej strony okres ten różnicuje sytuację prawną podmiotów należących do tej samej kategorii, z drugiej zaś w żaden sposób nie chroni ich interesów w toku.

Zdaniem wnioskodawcy, w świetle art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, nie znajduje żadnego uzasadnienia wprowadzenie odmiennych kryteriów zasiedzenia w odniesieniu do nieruchomości rolnych. Jak się wskazuje w wypowiedziach nauki prawa: „W procesie stanowienia prawa wyróżnienie cechy, która mogłaby w sposób relewantny prowadzić do rozróżnienia określonych kategorii podmiotów, jest zadaniem, które musi brać pod uwagę każdorazowo aksjologię Konstytucji RP. Dopiero na tym tle można dostrzec, jakie cechy i w jakich wypadkach prowadziłyby do niedopuszczalnego różnicowania podmiotów prawa. Wyznacznikiem takim mogą być np. przepisy ustanawiające w oznaczonych sytuacjach szczególną ochronę określonych podmiotów w samej Konstytucji RP (np. dzieci, kobiet ciężarnych, osób niepełnosprawnych itd.).

Powszechnie podkreśla się konieczność uwzględniania zasady sprawiedliwości społecznej przy zastosowaniu zasady równości. Zauważa się, że zasada równości praw jest stosowana sprawiedliwie wtedy, gdy "zakłada równe traktowanie podmiotów takich samych pod względem relewantnej do treści danego uregulowania cechy, zaś dopuszcza odpowiednio odmienne traktowanie podmiotów, które pod względem takiej cechy są zróżnicowane (...). Odstąpienie od równego traktowania osób wykazujących (...) cechy relewantne może bez naruszenia konstytucyjnych zasad nastąpić tylko wyjątkowo i gdy znajduje przekonujące uzasadnienie w innych chronionych konstytucyjnie wartościach" (zob. orzeczn. TK z 23.10.1995 r., K 4/95, OTK 1995, Nr 2, poz. 11; a także wyr. TK z 24.2.2010 r., K 6/09, OTK-A 2010, Nr 2, poz. 15; zob. też co do orzecznictwa w tym zakresie M. Ziółkowski, *Zasada równości w prawie*, s. 95–96" (*M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 32 Konstytucji RP*, Warszawa 2016, źródło: Legalis).

W opinii wnioskodawcy, art. 172 § 3 KC narusza zasadę sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), bowiem brak jest jakichkolwiek podstaw do różnego traktowania podmiotów praw, które od wielu lat zasiadają nieruchomości rolne i pozbawienia podmiotów niebędących rolnikami

indywidualnymi, czy też posiadających łącznie więcej niż 300 ha użytków rolnych - prawa nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze zasiedzenia.

c)

Niezgodność art. 29a ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 1014, ze zm.), dalej jako „u.g.n.r.SP”, z art. 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Wnioskodawca, mając na względzie treść zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 11 sierpnia 2016 roku modyfikuje pierwotny wniosek w ten sposób, że cofa wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 29a ust. 1 i 3 u.g.n.r.SP z art. 2 Konstytucji RP oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Uzasadniając zaś wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 29a ust. 1 i 3 u.g.n.r.SP z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, wnioskodawca pragnie podnieść, że zgodnie z art. 29a ust. 1 pkt. 1 u.g.n.r.SP, umowa sprzedaży nieruchomości zbywanej na zasadach określonych w art. 29 ust. 1 i 3b (tj. odpowiednio jednemu z podmiotów, którym przysługuje ustawowe prawo pierwszeństwa, a także w przetargu ograniczonym skierowanym do jednego z podmiotów wymienionych w tym przepisie – przyp. wł.) lub art. 31 ust. 2 (tj. sprzedaż z rozłożeniem ceny na raty) zawiera w szczególności zobowiązanie nabywcy nieruchomości do nieprzenoszenia własności nieruchomości nabytej z Zasobu przez okres 15 lat od dnia nabycia nieruchomości oraz do prowadzenia działalności rolniczej na niej w tym okresie, a w przypadku osób fizycznych do osobistego tej działalności.

Ponadto, zgodnie ze znowelizowaną u.g.n.r.SP, umowa powinna zawierać również zobowiązanie nabywcy nieruchomości do nieustanawiania na niej hipoteki na rzecz innych podmiotów niż Agencja – w okresie 15 lat od dnia jej nabycia (art. 29a ust. 1 pkt 2 u.g.n.r.SP).

Na podstawie art. 29a ust. 1 pkt 3 u.g.n.r.SP ustanowiony został z kolei wymóg wprowadzenia do umowy sprzedaży zobowiązania nabywcy do zapłaty swoistej „kary umownej” - (tj. „zapłaty kwoty w wysokości 40% ceny sprzedaży”) - na wypadek naruszenia ww. zobowiązań, a także na wypadek złożenia nieprawdziwego oświadczenia, o którym mowa w art. 29b ust. 1. Kara ma wynosić 40% ceny sprzedaży nieruchomości.

W ocenie wnioskodawcy, wskazane wyżej zobowiązania nabywcy nieruchomości stanowią ingerencję w jego wolności i prawa konstytucyjne, tj. w prawo do korzystania i rozporządzania przedmiotem własności, w stopniu naruszającym zasadę proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Jak wynika z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne. Jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny - "Wymóg "konieczności" jest spełniony, jeżeli ustanowione ograniczenia są zgodne z zasadą proporcjonalności. Oznacza to, że: 1) środki zastosowane przez prawodawcę muszą być w

stanie doprowadzić do zamierzonych celów; 2) muszą one być niezbędne dla ochrony interesu, z którym są powiązane; 3) ich efekty muszą pozostawać w proporcji do ciężarów nakładanych na obywatela" (tak m. in. w Wyrokach: z dnia 9 czerwca 1998 r., sygn. K 28/97, z dnia 26 kwietnia 1999 r., sygn. K 33/98, z dnia 21 kwietnia 2004 r., sygn. K 33/03).

W wyroku z dnia 11 kwietnia 2000 r., sygn. K 15/98, Trybunał wyjaśnił również, że „Poszukując odpowiedzi na pytanie, czy ingerencja w sferę konstytucyjnego prawa jednostki jest zgodna z zasadą konieczności, należy rozważyć, czy cel, do którego dąży ustawodawca można osiągnąć przy pomocy środków równie skutecznych, ale mniej uciążliwych dla jednostki”.

Dodatkowo, w ocenie Trybunału Konstytucyjnego – „Niektóre cele założone przez ustawodawcę mogą być osiągnięte za pomocą środków równie skutecznych, ale mniej uciążliwych" (tak: w wyroku z dnia 20 czerwca 2005 r., sygn. K 4/04).

Jak zostało wyjaśnione w uzasadnieniu do projektu Ustawy, celem zmian ustawowych miało być m.in. „ustanowienie ładu prawnego stanowiącego rzeczywiste odzwierciedlenie zasady wyrażonej w art. 23 Konstytucji RP, zgodnie z którym podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne. (...) W celu realizacji tak zakreślonej wizji ustroju rolnego niezbędna jest również nowelizacja ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803) oraz ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1014, 1433 i 1830 oraz z 2016 r. poz. 50). Proponowane zmiany w tych ustawach zmierzają w trzech zasadniczych kierunkach, pozwalających uczynić z gospodarstwa rodzinnego podstawę ustroju rolnego państwa (a zatem doprowadzić do urzeczywistnienia zasady wskazanej w art. 23 Konstytucji RP)“.

Nie kwestionując zatem przysługującej ustawodawcy swobody w określaniu warunków sprzedaży nieruchomości rolnych wchodzących w skład Zasobu, rozważenia wymaga jednak dopuszczalność nakładania na nabywców tych nieruchomości zobowiązań, które nie są w żaden sposób powiązane z podnoszoną wyżej realizacją wizji ustroju rolnego, którego podstawą jest gospodarstwo rodzinne. W ocenie wnioskodawców, obowiązek osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego, przez okres 15 lat, od dnia nabycia nieruchomości, jest nieadekwatny do zamierzonego przez ustawodawcę celu Ustawy. Nie sposób ponadto nie dostrzec, że przyjęty okres 15 lat nie ma z pewnością charakteru ograniczenia minimalnego, które zapewniłoby realizację tego celu. Należy również pamiętać, że początkowo proponowano wprowadzenie okresu o 5 lat krótszego.

Wnioskodawcy podnoszą, że wprowadzone wyjątki od zasady ustanowionej w 29a ust. 1 u.g.n.r.SP, przewidujące możliwość przeniesienia własności nieruchomości na rzecz osoby bliskiej (zstępnego lub przysposobionego, bądź krewnego w linii bocznej) lub też za pisemną zgodą Agencji (ust. 3 omawianego przepisu), nie stanowią regulacji równoważącej wprowadzone ograniczenia w sposób uwzględniający zasadę proporcjonalności.

Co istotne, pierwszy wyjątek nie odnosi się do innych, niż przeniesienie własności nieruchomości, sposobów rezygnacji (nawet czasowej) z osobistego prowadzenia działalności rolniczej (np. poprzez

zawarcie umowy dzierżawy). Taka regulacja w ocenie wnioskodawców powoduje zagrożenie dla interesów rolników, np. w sytuacjach nagłych lub losowych (takich jak np. czasowa utrata zdolności do osobistego gospodarowania ze względu na chorobę) i narażenie na sankcję w postaci zapłaty kary odpowiadającej niemal połowie wartości nieruchomości.

Z kolei wyjątek w postaci „przeniesienia własności nieruchomości za pisemną zgodą Agencji” jest sformułowany w sposób na tyle nieostry, że nie pozwala ustalić ani terminu, ani trybu, ani formy udzielenia zgody na zbycie nieruchomości, o czym będzie mowa niżej. Nie sposób ponadto ustalić, czy istnieje możliwość odwołania się przez zainteresowanego od braku zgody Agencji.

d)

Niezgodność art. 29a ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 1014, ze zm.) z art. 2 oraz art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Wnioskodawca, mając na względzie treść zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 11 sierpnia 2016 roku modyfikuje pierwotny wniosek w ten sposób, że cofa wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 29a ust. 4 u.g.n.r.SP z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Uzasadniając zaś wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 29a ust. 4 u.g.n.r.SP z art. 2 Konstytucji RP, wnioskodawca pragnie podnieść, że wedle powyższego przepisu odstępstwo od zakazu ustanawiania hipoteki dopuszczalne jest jedynie za zgodą Agencji, w przypadku zaciągania kredytu na jeden z pięciu celów wymienionych w art. 29a ust. 4 pkt. 2 u.g.n.r.SP.

Podkreślenia jednak wymaga okoliczność, że w przypadku ewentualnej zgody na ustanowienie hipoteki w u.g.n.r.SP przewidziana została jedynie możliwość wyrażenia zgody przez Agencję („Agencja może wyrazić zgodę”). Pomimo zatem, że w art. 29a ust. 4 u.g.n.r.SP wymienione zostały przypadki, w których Agencja może wyrazić zgodę na powyższe czynności (zbycie nieruchomości i ustanowienie hipoteki) – to już sama decyzja Agencji (niezależnie od tego, jaką przybierze formę) będzie mogła mieć całkowicie uznaniowy charakter. Innymi słowy, nawet w przypadku zaistnienia jednej z sytuacji, o których mowa w komentowanym przepisie, Agencja rozstrzygnie – wyrażając zgodę lub nie – o prawie jednostki do skorzystania z konstytucyjnie chronionego prawa własności.

Tymczasem nie ulega wątpliwości, że zarówno przesłanki udzielania zgody na powyższe czynności, tryb udzielenia tej zgody, jak również jej forma powinny zostać uregulowane na poziomie ustawowym. Brak regulacji w tym zakresie narusza zasadę poprawnej legislacji (art. 2 Konstytucji RP), bowiem stwarza dla organów stosujących przepis nazbyt dużą swobodę (a nawet dowolność) interpretacji wyrażonej w nim normy.

„Konstytucja RP w komentowanym przepisie wyraża trzy odrębne zasady konstytucyjne: państwa demokratycznego, prawnego i sprawiedliwości społecznej. Zasady te są ze sobą ściśle powiązane

funkcjonalnie oraz treściowo. Powiązanie to polega przede wszystkim na tym, że zasady te treściowo nie mają w pełni rozłącznego charakteru. W ujęciu art. 2 Konstytucji RP warunkiem koniecznym funkcjonowania państwa prawnego jest jego demokratyczny charakter oraz realizacja zasad sprawiedliwości społecznej. Zasada państwa prawnego mieści w sobie ponadto wiele zasad szczegółowych, które mają wpływ na rozumienie zasady państwa demokratycznego i sprawiedliwości społecznej. Trafnie wskazuje W. Sokolewicz, że art. 2 formułuje nadrzędną całościową konstrukcję państwa demokratycznego, prawnego i sprawiedliwego. Wymienione w nim trzy zasady mają charakter komplementarny. Dzięki temu formalnie rozumiany legalizm zostaje poszerzony o elementy materialne, które znajdują wyraz w prawie stanowionym oraz w procesie jego stosowania (W. Sokolewicz, Artykuł 2, w: Garlicki, Konstytucja, t. 5, s. 11). Zasada państwa prawnego odegrała szczególną rolę w rozwoju polskiego konstytucjonalizmu po 1989 r. Obecnie jest ona podstawową zasadą ustrojową, wyraża wiele zasad wprost w Konstytucji RP niewymienionych oraz wpływa na sposób wykładni wielu jej przepisów. Dlatego też komentowanie art. 2 należy rozpocząć od zasady państwa prawnego. (...). Dla normatywnego kształtu klauzuli państwa prawnego najważniejsza jest idea ograniczenia arbitralnej władzy państwa nad osobą oraz określenia relacji osoba – państwo. W skład klauzuli państwa prawnego wchodzi więc nie tylko wolności i prawa człowieka, ale również zasady określające sposób działania organów władzy publicznej. (...).

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że zasady przyzwoitej legislacji są przejawem ogólnej zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, a w konsekwencji jedną z cech państwa prawnego. Brak precyzji przepisów powoduje bowiem stworzenie nazbyt szerokich ram dla organów stosujących prawo, które muszą zastępować ustawodawcę w zakresie tych zagadnień, które uregulował on w sposób nieprecyzyjny. Jak podkreślił TK, "ustawodawca nie może poprzez niejasne formułowanie tekstu przepisów pozostawiać organom mającym je stosować nadmiernej swobody przy ustalaniu w praktyce zakresu podmiotowego i przedmiotowego ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw jednostki" (wyr. z 22.5.2002 r., K 6/02, OTK-A 2002, Nr 3, poz. 33; zob. też wyr. TK z: 14.6.2000 r., P 3/00, OTK 2000, Nr 5, poz. 138; 15.2.2005 r., K 48/04, OTK-A 2005, Nr 2, poz. 15)." (M. Safjan, L. Bosek, Konstytucja RP, Tom I, Komentarz do art. 1–86 Warszawa 2016, źródło: Legalis).

e)

Niezgodność art. 29a ust. 5 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 1014, ze zm.) z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Wnioskodawca, mając na względzie treść zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 11 sierpnia 2016 roku modyfikuje pierwotny wniosek w ten sposób, że cofa wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 29a ust. 5 u.g.n.r.SP z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

f)

Niezgodność art. 2b ust. 3 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 803, ze zm.), dalej „u.k.u.r.”, z art. 22 Konstytucji RP, art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP.

Wnioskodawca, mając na względzie treść zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 11 sierpnia 2016 roku modyfikuje pierwotny wniosek w ten sposób, że cofa wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 2b ust. 3 u.k.u.r. z art. 22 Konstytucji RP, art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP.

g)

Niezgodność art. 3a ust. 1 i 3 oraz art. 4 ust. 6 w zw. z ust. 2 z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 803, ze zm.) - z art. 21 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 22 Konstytucji RP, art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, art. 64 Konstytucji RP oraz art. 2 Konstytucji RP.

1. Uzupełniając uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 3a ust. 1 u.k.u.r. z art. 21 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 22 Konstytucji RP i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, art. 64 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP wnioskodawca wyjaśnia, że w jego ocenie przyjęta regulacja nie jest niezbędna dla osiągnięcia celów, którym ma służyć, a dodatkowo narusza zasadę proporcji między efektami wprowadzonej regulacji a ciężarami (niedogodnościami) wynikającymi z niej dla obywateli, naruszając również prawo do własności (art. 64 ust. 1 Konstytucji RP) oraz wolności działalności gospodarczej (art. 22 Konstytucji RP).

Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, ANR przysługuje co do zasady (z wyjątkami, o których stanowi ust. 2 omawianego przepisu) prawo pierwokupu udziałów i akcji w spółce prawa handlowego, która jest właścicielem nieruchomości rolnej.

Ustawa nie określa jednak żadnych przesłanek, które uzasadniałyby skorzystanie przez Agencję z prawa pierwokupu, skutkującego przesunięciem majątkowym z majątku prywatnego do zasobu państwowego.

Blankietowość uprawnień Agencji i brak uregulowania w ustawie przesłanek wykonywania prawa pierwokupu narusza zasady państwa prawnego, a w szczególności zasadę poprawnej legislacji (art. 2 Konstytucji).

Przyznanie Agencji nieograniczonych uprawnień zostało poddane krytyce przez Trybunał Konstytucyjny w rozstrzygnięciu dotyczącym prawa odkupu (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 marca 2010 roku, sygn. K 8/08). W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że brak przesłanek, które Agencja (działająca na rzecz państwa) musi spełnić, by skorzystać z przyznanego jej uprawnienia, nie tylko łamie „... konstytucyjne standardy art. 31 ust. 3 Konstytucji, ale także

uniemożliwia sądowi następczą merytoryczną kontrolę zasadności takiej ingerencji. Zarówno cel, jak i powody tak dotkliwej ingerencji ustawodawca pozostawił wyłącznej gestii ANR i nie określił ich w ustawie. (...) Ponadto Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że brak szczegółowych przesłanek wykonania prawa odkupu stwarza ponadto sytuację, w której nie ma możliwości podważenia wykonania prawa odkupu, jeżeli ANR wykonuje swoje uprawnienie poza celami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, tj. kiedy Agencja wykonuje swoje uprawnienie w sposób nie mieszczący się nawet w ogólnych ustawowych celach ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego”.

Podobnie jest w przypadku poddanej kontroli Trybunału Konstytucyjnego normie art. 3a ust. 1 u.k.u.r., która nie reguluje mechanizmów zapewniających sądową kontrolę przejęcia własności udziałów lub akcji przez ANR.

Skorzystanie przez Agencję z przyznanych jej uprawnień może w praktyce sparaliżować działalność gospodarczą spółki prawa handlowego, dla której posiadana nieruchomości rolna (w tym m. in. o nieznaczonej powierzchni), może nie mieć żadnego znaczenia gospodarczego, w odróżnieniu od struktury właścicielskiej, która może mieć znaczenie dla realizacji określonej inwestycji. Wprowadzenie tak szerokiego ograniczenia wolności działalności gospodarczej, bez powiązania go z ważnym interesem publicznym, prowadzi zdaniem wnioskodawców do naruszenia art. 22 Konstytucji.

Jednocześnie norma ta stanowi dotkliwą ingerencję w prawo własności, naruszając art. 64 ust. 1 Konstytucji, który – jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyżej Wyroku z dnia 18 marca 2010 roku „wyraża przede wszystkim konstytucyjne prawo podmiotowe jednostki do ochrony przysługującego jej prawa własności, będące podstawą publicznego prawa podmiotowego obejmującego wolność nabywania mienia, jego zachowania i dysponowania nim (zob. wyrok z 31 stycznia 2001 r., sygn. P 4/99, OTK ZU nr 1/2001, poz. 5). Art. 64 Konstytucji uznaje ochronę własności za element porządku prawnego, z czego wynika obowiązek organów władzy publicznej do ustanowienia odpowiednich reguł funkcjonowania stosunków majątkowych (zob. B. Banaszkiwicz, Konstytucyjne prawo do własności w: Konstytucyjne podstawy systemu prawa, red. M. Wyrzykowski, Warszawa 2001, s. 32-37)”.

Trybunał Konstytucyjny uznaje również w swoim orzecznictwie, że art. 21 ust. 1 Konstytucji stanowi wartość wyznaczającą kierunek interpretacji art. 64 Konstytucji (Wyrok z 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, w związku z czym przepis art. 64 Konstytucji należy rozumieć także jako „refleks ogólnej zasady ustrojowej, jaką jest uznanie własności prywatnej za jedną z podstawowych instytucji porządku gospodarczego Rzeczypospolitej i jedną z podstawowych wartości porządku społecznego. Zagwarantowanie ochrony własności powinno być urzeczywistniane przede wszystkim przez działania o charakterze prawodawczym kształtujące podstawowe instytucje prawne konkretyzujące treść własności, jak i określające środki ochrony tego prawa (zob. wyrok z 12 stycznia 1999 r., sygn. P 2/98, OTK ZU nr 1/1999, poz. 2). W tym zakresie treść prawna art. 64 ust. 1 Konstytucji nakłada się na treść prawną art. 21 ust. 1 Konstytucji”.

Jeżeli zatem prawo własności nie jest w przypadku art. 3a ust. 1 u.k.u.r. w żaden sposób chronione, poprzez przyznanie Agencji szerokiego uprawnienia, którego wykorzystanie nie podlega kontroli sądowej, przepis ten narusza art. 61 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 21 ust. 1 Konstytucji.

2. Odnosząc się do zarzutu niezgodności z Konstytucją art. 3a ust. 3 u.k.u.r. wnioskodawca precyzuje, że w jego ocenie przepis ten narusza art. 21 i art. 22 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez przyznanie Agencji nieograniczonego uprawnienia do zapoznawania się z księgami i dokumentami spółki oraz żądania od spółki informacji dotyczących obciążeń i zobowiązań nieujętych w księgach i dokumentach, a w konsekwencji do ingerencji w sferę chronioną tajemnicą przedsiębiorstwa.

Jest to rozwiązanie nakładające na podmioty gospodarcze obciążenie nieproporcjonalne do osiągnięcia zamierzonych przez ustawodawcę celów, którymi zgodnie z preambułą do omawianej ustawy są wzmocnienie ochrony i rozwoju gospodarstw rodzinnych, zapewnienie właściwego zagospodarowania ziemi rolnej w Rzeczypospolitej Polskiej, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli, czy też wspieranie zrównoważonego rolnictwa prowadzonego w zgodzie z wymogami ochrony środowiska i sprzyjającego rozwojowi obszarów wiejskich.

W praktyce wystarczy bowiem jakakolwiek zmiana w zakresie struktury właścicielskiej spółki prawa handlowego posiadającej nieruchomości rolną (nawet o minimalnej powierzchni - 0,3 ha), aby Agencja mogła zbadać sytuację spółki prawa handlowego (również wtedy, gdy nie decyduje się na nabycie akcji lub udziałów), której działalność może mieć znaczny rozmiar, niezwiązany z produkcją rolną, czy obrotem nieruchomościami rolnymi.

Przyznane Agencji uprawnienia mogą być instrumentalnie wykorzystane do gromadzenia informacji o podmiotach prywatnych, poza celami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

3. Uzasadniając zarzut niezgodności z Konstytucją art. 4 ust. 6 w zw. z ust. 2 u.k.u.r. wnioskodawca ogranicza zgłoszony zarzut wskazując, że w jego ocenie przepis ten narusza art. 2 Konstytucji (zasadę poprawnej legislacji, określoność prawa) oraz art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP w zw. z art. 21 ust. 2 Konstytucji RP.

Zasadnicze zarzuty natury konstytucyjnej związane z tym przepisem wynikają z okoliczności, że nie pozwala on jednoznacznie ustalić sposobu wyceny udziałów lub akcji w spółce prawa handlowego, która jest właścicielem nieruchomości rolnej, w przypadku ich nabycia przez Agencję (art. 4 ust. 1 u.k.u.r.).

Zgodnie z art. 4 ust. 2 u.k.u.r. 2. jeżeli równowartość pieniężna, o której mowa w ust. 1 (tj. odpowiadająca wartości rynkowej nieruchomości rolnej), nie wynika z treści czynności prawnej, orzeczenia sądu, organu administracji publicznej albo orzeczenia sądu lub organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, równowartość tę Agencja określa przy zastosowaniu sposobów ustalania wartości nieruchomości przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyżej wyroku z dnia 18 marca 2010 roku „...określoność prawa” funkcjonuje w rozumieniu szerokim, oznaczającym zarówno precyzyjność przepisu, jak i jasność prawa, które ma być zrozumiałe i komunikatywne dla jak największej liczby podmiotów (zob. T. Spyra, Zasada określoności regulacji prawnej na tle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i niemieckiego Sądu Konstytucyjnego, "Transformacje Prawa Prywatnego" z. 3/2003, s. 59; T. Zalasinski, Zasada prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 2008, s. 183-185). Wymóg zachowania określoności regulacji prawnej ma charakter dyrektywy ogólnosystemowej nakładającej na ustawodawcę obowiązek jej optymalizacji w procesie stanowienia prawa. Ustawodawca powinien dążyć do możliwie maksymalnej realizacji wymogów składających się na tę zasadę. Z powyższych względów na ustawodawcy ciąży obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy”. Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił również, że „przepis powinien być na tyle precyzyjny, aby zapewnione były jednolita wykładnia i jego jednolite stosowanie”.

Powołane wyżej odesłanie zawarte w art. 4 ust. 6 u.k.u.r. nakazujące odpowiednie stosowanie m. in. ust. 2 omawianego przepisu do określenia wartości udziałów i akcji w spółce prawa handlowego, która jest właścicielem nieruchomości rolnej, nie pozwala jednoznacznie ustalić w jaki dokładnie sposób miałyby dojść do wyceny udziałów, które np. są przedmiotem dziedziczenia.

Określony w art. 4 ust. 6 w zw. z ust. 2 u.k.u.r. mechanizm wyceny udziałów i akcji w sposób właściwy dla wyceny wartości nieruchomości może prowadzić do ograniczenia prawa własności, poprzez pozbawienie ich właściciela możliwości czerpania korzyści z posiadanych praw (art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP w zw. z art. 21 ust. 2 Konstytucji RP).

Jak wskazano uprzednio we wniosku, nie sposób bowiem do wyceny udziałów czy akcji stosować nawet odpowiednio przepisów o ustalaniu wartości nieruchomości przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami, gdyż nie uwzględnia on m. in. wartości majątku przedsiębiorstwa oraz wartości reputacji (goodwill) spółki.

Tymczasem, zgodnie z poglądem wyrażanym w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, naruszenie istoty własności następuje wówczas, gdy dochodzi do ograniczeń podstawowych uprawnień składających się na treść tego prawa. Jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny w Wyroku z dnia 30 października 2001 r., sygn. K 33/00: „Sens prawa własności polega niewątpliwie na przyznaniu określonej osobie (lub - w przypadku współwłasności - osobom) najszerszych uprawnień względem rzeczy. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego sam nakaz zbycia określonej rzeczy nie przekracza jeszcze granicy istoty prawa własności i może być w pewnych szczególnych okolicznościach konstytucyjnie dopuszczalny. (...) Właściciel, na którego ustawodawca nakłada bezwzględny obowiązek zbycia własności na rzecz innych podmiotów niż Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego nie może być jednocześnie całkowicie pozbawiony możliwości wyboru osoby nabywcy i wpływu na wysokość uzyskanego w zamian świadczenia. (...) Prawidłowe funkcjonowanie własności zakłada konieczność stworzenia podstaw swoistego zaufania i pewności

tego prawa. Dlatego ustawodawca powinien liczyć się także z tym, że własność jest najważniejszym prawem majątkowym, a więc jej ochrona nie może być w żadnym razie słabsza niż innych praw majątkowych. (...) Jeżeli własność, nabytą na podstawie prawa ustanowionego przez demokratycznie legitymowanego ustawodawcę, można by łatwo odebrać właścicielowi, pozbawiając go dodatkowo wpływu na warunki, na jakich utrata własności następuje, to prawo własności nie mogłoby spełniać swojej konstytucyjnej funkcji. Dotyczy to zarówno własności prywatnej, o której mowa w art. 20, 21 i 64 Konstytucji (...)"

Zdaniem wnioskodawcy powołany przepis narusza istotę prawa własności, gdyż pozbawia właściciela udziałów i akcji wpływu na wysokość uzyskanego w zamian świadczenia, co narusza art. 64 ust. 3 Konstytucji, dodatkowo określając mechanizm wyliczenia tej wysokości – w sposób całkowicie niejasny.

h)

Niezgodność art. 3b ust. 1 u.k.u.r. - z art. 21 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 64 Konstytucji RP w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Wnioskodawcy w całości podtrzymują argumentację prawną powołaną we wniosku odnośnie niezgodności z Konstytucją art. 3b ust. 1 u.k.u.r.

Powołane powyżej uwagi dotyczące naruszenia istoty prawa własności (art. 64 ust. 3 Konstytucji) dotyczą w równym stopniu regulacji art. 3b ust. 1 u.k.u.r., zgodnie z którym w przypadku zmiany wspólnika lub przystąpienia nowego wspólnika do spółki osobowej w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1030, z późn. zm.8)), która jest właścicielem nieruchomości rolnej, Agencja działająca na rzecz Skarbu Państwa może złożyć oświadczenie o nabyciu tej nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej odpowiadającej jej wartości rynkowej.

Taka regulacja, jak uprzednio wskazywano, powoduje przymusowe pozbawienie dotychczasowego właściciela nieruchomości rolnej tego prawa, z innych przyczyn niż wyłączenie dokonywane na cele publiczne (art. 21 ust. 2 Konstytucji RP).

Jednocześnie zaś przyznanie Agencji blankietowego uprawnienia do wykupu nieruchomości w każdym przypadku, o którym art. 3b ust. 1 u.k.u.r., skutkuje zdaniem wnioskodawców, nieproporcjonalną ingerencją w konstytucyjną zasadę ochrony własności (art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Wykup nieruchomości należącej do spółki osobowej może doprowadzić do tego, że jej majątek zostanie uszczuplony w sposób, który pozbawi ją możliwości prowadzenia dalszej działalności gospodarczej.

Za naruszeniem art. 31 ust. 3 Konstytucji przemawia również okoliczność, że decyzję o wykupie ustawodawca powierzył w całości Agencji. Jednocześnie nie zostały uregulowane ani cele, ani powody uzasadniające ingerencję w prawo własności, co uniemożliwia przeprowadzenie sądowej kontroli zasadności takiej ingerencji (vide Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 marca 2010 r., sygn. K 8/08).

Grzegorz Cichoń - Przewodniczący

Załączniki:

- 5 kopii wniosku (wraz z załącznikami) grupy posłów na Sejm VIII kadencji z dnia 22 lipca 2016 roku